

**KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM

2018-03-08
Meddelad i Jönköping

Mål nr 1693-17

ENERGIMARKNADSINSPEKTIONEN	
Ank.	2018 -03- 12
D/Dnr	

KLAGANDE

Mjölby Kraftnät AB, 556127-9265

Ombud: Advokaterna Kristoffer Ribbing och Torgny Wetterberg
A1 Advokater KB

MOTPART

Energimarknadsinspektionen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 19 maj 2017 i
mål nr 7873-16, se bilaga A

SAKEN

Omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden
2012-2015 enligt ellagen (1997:857)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.
  2. Kammarrätten avslår överklagandet.
-

Dok.Id 215320

Postadress
Box 2203
550 02 Jönköping

Besöksadress
Slottsgatan 5

Telefon
036-15 68 00 (vx)
E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se
www.kammarrattenijonkoping.domstol.se

Telefax
036-16 19 68

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Mjölby Kraftnät AB vidhåller de yrkanden nätföretaget framfört hos förvaltningsrätten. Till stöd för sin talan uppger Mjölby Kraftnät AB bl.a. följande.

Omständigheterna kring företagets ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen är så speciella att det är orimligt att anse att företaget inte har uppfyllt bevisbördan för att ansökan har kommit in i rätt tid.

Den slutliga avstämning som ska ske efter en tillsynsperiods slut måste kunna resultera i att en intäktsram blir såväl högre som lägre. Det avgörande är att myndigheten vid slutlig avstämning tillämpar de metoder såsom de slutligen fastställts av förvaltningsdomstol. Avstämningen av den slutliga intäktsramen ska därför ske med tillämpning av schablonmetoden utan övergångsmetoden och med en kalkylränta om 6,5 procent.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

De samlade intäkter som ett nätföretag högst får uppbära genom nättariffer fastställs i förväg för varje tillsynsperiod. Denna ordning syftar till förutsägbarhet för både företagen och deras kunder (jfr prop. 2008/09:141 s. 31). När intäktsramen bestäms ska enligt 5 kap. 7 § ellagen hänsyn tas till kvaliteten i nätföretagets sätt att bedriva nätverksamheten.

Det finns genom reglering i ellagen möjligheter att ompröva ett beslut om intäktsram både under och efter tillsynsperioden. Så kan t.ex. ske om en domstol ändrat på en intäktsram på en grund som har generell tillämpning även för andra nätföretag. De sistnämnda företagen kan då ansöka om s.k.

följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen. Efter tillsynsperioden kan omprövning dessutom ske enligt 5 kap. 12 och 13 §§ ellagen. Enligt 12 § kan ett nätföretags intäktsram ökas, men det kräver att företaget ansöker om det. Enligt 13 § kan en intäktsram minskas. En sådan omprövning kräver ingen ansökan från nätföretaget utan kan göras på initiativ av Energimarknadsinspektionen (Ei). I 5 kap. 14 § ellagen ges anvisningar om hur omprövning enligt 12 och 13 §§ ska göras. Ei ska enligt denna bestämmelse kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska Ei tillämpa 5 kap. 6–9 §§ ellagen och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande.

I den överklagade domen fann förvaltningsrätten att det var rätt av Ei att avvisa Mjölby Kraftnät AB:s ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen eftersom den kommit in för sent. Det är inte fråga om en sådan omprövning som avses i 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Myndighetens beslut om avvisning kan därför överprövas även av kammarrätten. I detta instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning. Mjölby Kraftnät AB:s överklagande ska därför avslås i denna del.

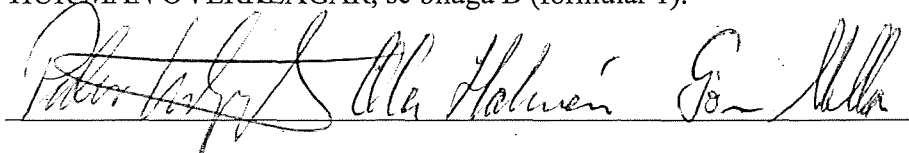
Av Ei:s beslut framgår att Mjölby Kraftnät AB inte ansökt om en ökning av intäktsramen enligt 5 kap. 12 § ellagen och att myndigheten – efter en jämförelse av den ursprungliga intäktsramen och det faktiska utfallet – funnit att det inte finns skäl att sänka ramen i enlighet med 5 kap. 13 § samma lag. Mot bakgrund av dessa omständigheter har Ei haft fog för sitt ställningstagande att inte göra någon omprövning enligt vare sig 5 kap. 12 eller 13 § ellagen. Mjölby Kraftnät AB:s intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015 kan således inte heller ökas med tillämpning av de metoder som slutligen fastställts av förvaltningsdomstol, genom omprövning enligt dessa paragrafer.

Ei har emellertid justerat Mjölby Kraftnät AB:s intäktsram med stöd av förbehåll i sitt ursprungliga beslut år 2011, gällande dels olika faktorprisindex och dels kvalitetsindikatorer. Att justera en intäktsram genom olika index innebär inte att det ursprungliga beslutet om intäktsram omprövas utan är, vilket även framförts i yttrande av dåvarande professorn i offentlig rätt Ulrik von Essen, snarare en teknisk fråga. Att justera intäktsramen med hänsyn till den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämfört med normnivå utgör dock en omprövning. Ei har genom denna omprövning ökat Mjölby Kraftnät AB:s intäktsram utan att företaget ansökt om detta.

Som redovisats ovan har förutsättningarna för Ei att meddela beslut om omprövning reglerats särskilt i ellagen. Mot denna bakgrund anser kammarrätten – i likhet med förvaltningsrätten – att det inte funnits förutsättningar för Ei att meddela förbehåll om omprövning på andra grunder än de som anges där (jfr Hellners och Malmqvist, *Förvaltningslagen med kommentarer*, 3 u., s. 356 f. och 361 som hänvisar till Westerberg, *Om rättskraft i förvaltningsrätten*, bl.a. s. 432). I förlängningen innebär detta att myndigheten inte haft grund för sitt beslut att ändra den tidigare beslutade intäktsramen med hänvisning till kvaliteten i Mjölby Kraftnät AB:s sätt att bedriva nätverksamhet. Som förvaltningsrätten anfört medför dock myndighetens ändringar en sammantagen ökning av den slutliga intäktsramen för företaget. Beslutet ska därför inte ändras på talan av bolaget. Överklagandet ska alltså avslås även i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättslagmannen Peder Liljeqvist (ordförande) samt kammarrättsråden Ola Holmén och Göran Mattsson (referent) har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Håkan Jöngren

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2017-05-19
Meddelad i Linköping

Mål nr
7873-16

KLAGANDE

Mjölby Kraftnät AB, 556127-9265
Box 510
595 29 Mjölby

Ombud:

Advokaterna Torgny Wetterberg, Kristoffer Ribbing och Maria Blomberg
A1 Advokater KB
Riddargatan 13 A
114 51 Stockholm

MOTPART

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

ÖVERKLAGAT BESLUT

Energimarknadsinspektionens beslut den 31 oktober 2016, se bilaga 1

SAKEN

Omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden
2012–2015 enligt ellagen (1997:857)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Mjölby Kraftnät AB bedriver elnätsverksamhet (redovisningsenhet REL00127). Bolaget föreslog att intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 skulle fastställas till 447 555 tkr. Energimarknadsinspektionen fastställde intäktsramen till 278 803 tkr i 2010 års prisnivå. Vid beräkningen tillämpade Energimarknadsinspektionen av myndigheten utarbetade beräkningsmetoder, s.k. schablonmetoden och övergångsmetoden samt en kalkylränta om 5,2 procent. Mjölby Kraftnät överklagade inte beslutet. Energimarknadsinspektionen har den 23 oktober 2014 omprövat beslutet och istället fastställt intäktsramen till 275 878 tkr. Inte heller detta beslut har överklagats.

Efter att ett stort antal andra elnätsföretag överklagat Energimarknadsinspektionens beslut om fastställande av intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015, meddelade förvaltningsrätten i december 2013 domar. Domarna överklagades till Kammarrätten i Jönköping som den 10 november 2014 meddelade dom i tre s.k. pilotmål (mål nr 61-14, 101-14 och 129-14). Kammarrätten ansåg att övergångsmetoden inte kunde godtas som metod för att beräkna och bedöma nätföretagens intäktsramar och att det därmed uteslutande var schablonmetoden som skulle användas. Vidare kom kammarrätten fram till att en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent skulle användas vid beräkningen. Energimarknadsinspektionen överklagade kammarrättens domar till Högsta förvaltningsdomstolen, som den 23 mars 2015 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens avgöranden stod därmed fast.

Mjölby Kraftnät har med anledning av kammarrättens domar ansökt om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen (följdändring) och begärt att en ny intäktsram fastställs för tillsynsperioden 2012–2015, beräknad med full schablonmetod och med en kalkylränta om 6,5 procent.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Energimarknadsinspektionen har den 31 oktober 2016 meddelat beslut med rubriken ” Fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015”. I beslutet har Energimarknadsinspektionen avvisat Mjölby Kraftnäts begäran om omprövning av intäktsramen enligt 5 kap. 15 § ellagen som för sent inkommen (dnr 2015-103627). Vidare har myndigheten ändrat den tidigare beslutade intäktsramen och fastställt intäktsramen till i beslutet angivna belopp i respektive års prisnivå (dnr 2016-100569). Av Energimarknadsinspektionens motivering till beslutet framgår att myndigheten inte har omprövat intäktsramen enligt 5 kap. 13 § ellagen och därför fastställt den slutliga intäktsramen utifrån de uppgifter som låg till grund för den senast fastställda intäktsramen. Vid avstämningen har Energimarknadsinspektionen tillämpat schablonmetoden inklusive övergångsmetoden och en kalkylränta om 5,2 procent. Intäktsramen för respektive år har vidare justerats med hänsyn till kvaliteten i Mjölby Kraftnäts sätt att bedriva nätverksamheten. Hur Energimarknadsinspektionen beräknat den slutliga intäktsramen framgår av bilaga 1.

YRKANDEN

Mjölby Kraftnät

1. Mjölby Kraftnät yrkar att förvaltningsrätten undanröjer Energimarknadsinspektionens avvisningsbeslut och därvid förklarar att bolagets ansökan om omprövning av den 28 maj 2015 har kommit in i rätt tid samt överlämnar till Energimarknadsinspektionen att pröva ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen.
2. Oberoende av yrkande 1, yrkar Mjölby Kraftnät att förvaltningsrätten fastställer att schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetoden,

samt en kalkylränta om 6,5 procent ska tillämpas vid beräkning av bolagets slutliga intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015.

3. Vid bifall till yrkande 2, yrkar Mjölby Kraftnät att förvaltningsrätten undanröjer Energimarknadsinspektionens beslut om fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015 och överlämnar till myndigheten att beräkna en ny slutlig intäktsram med beaktande av förutsättningarna enligt yrkande 2.

Mjölby Kraftnät åberopar bl.a. mötesprotokoll från styrelsesammanträde, Energimarknadsinspektionens informationsbrev om bl.a. följdändringar och avstämning, e-postkonversation med Energimarknadsinspektionen, intyg utfärdat av bolagets VD, kvittenshandling från PostNord m.m. Vidare åberopar bolaget utlåtanden utfärdade den 15 december 2016 och den 8 mars 2017 av professorn i offentlig rätt Ulrik von Essen.

Energimarknadsinspektionen

Energimarknadsinspektionen anser att överklagandet ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Mjölby Kraftnät

Följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen

Sista dag för att ansöka om följdändring med anledning av kammarrättens domar var den 23 juni 2015. Vid styrelsesammanträde den 27 maj 2015 beslutade bolaget att ansöka om sådan omprövning. Ansökan skickades till Energimarknadsinspektionen med rekommenderat brev samma dag.

I juni och november 2015 gick Energimarknadsinspektionen ut med information till elnätsföretagen om att handläggningen av omprövningsärendena skulle dra ut på tiden. Med anledning av informationen utgick bolaget från att ansökan kommit Energimarknadsinspektionen tillhanda och avvaktade därför myndighetens handläggning.

I början av december 2015 noterade bolaget att det framstod som oklart om begäran kommit Energimarknadsinspektionen tillhanda. Bolaget var då i kontakt med posten och fick en kvittenshandling som visar att bolaget den 27 maj 2015 skickat ett rekommenderat brev till Energimarknadsinspektionen och att handlingen lämnats till och kvitterats av myndigheten dagen efter. Den 15 december 2015 blev bolagets VD uppringd av en handläggare på Energimarknadsinspektionen som meddelade att Mjölby Kraftnät nu fanns med på listan över de elnätsföretag som ansökt om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen och att ett formellt beslut skulle meddelas senare under år 2016. Bolaget var därmed övertygat om att saken nu var utagerad och avvaktade beslut i omprövningsfrågan.

I mars 2016 lämnade bolaget in en ansökan om periodisering och bifogade, för god ordnings skull och för att undvika eventuella kvarstående oklarheter, ett intyg, i vilket intygas att ansökan om följdändring skickats till Energimarknadsinspektionen i maj 2015. Något svar eller reaktion från Energimarknadsinspektionen på intyget erhöll inte bolaget. I slutet av september 2016 mottog bolaget ett brev från Energimarknadsinspektionen där det angavs att någon begäran om följdändring inte registrerats av myndigheten. Däremot angavs att myndigheten den 28 maj 2015 mottagit ett rekommenderat brev från bolaget som avsåg ett ärende om anslutningsavgift. Mot bakgrund av Energimarknadsinspektionens uppgifter framstår det som troligt att ansökan om följdändring och ansökan om prövning av anslutningsavgift låg i samma kuvert.

En myndighet är skyldig att snarast efter att en ansökan eller överklagande inkommit göra en rättidsprövning. De besked som Energimarknadsinspektionen lämnade i december 2015 innebar att myndigheten i vart fall vid denna tidpunkt, de facto, gjorde en rättidsprövning genom vilken bolagets ansökan om följdändring konstaterades inkommen i rätt tid. Energimarknadsinspektionen kan därför inte ändra sig och senare besluta att avvisa ansökan som för sent inkommen.

Beslutet att avvisa ansökan med motiveringen att bolaget inte bevisat att handlingen kommit Energimarknadsinspektionen tillhanda är orimligt med hänsyn till myndighetens eget agerande. Beslutet får drastiskt negativa konsekvenser och kan medföra att bolagets intäktsram för efterkommande tillsynsperiod kan komma att minska och att bolaget riskerar överdebiteringstillägg. Eftersom bolaget inte haft anledning att tro annat än att Energimarknadsinspektionen skulle pröva ansökan om följdändring har bolaget inte haft anledning att ansöka om en omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen. När Energimarknadsinspektionen avvisade ansökan om följdändring den 31 oktober 2016 hade bolaget inte längre någon möjlighet att ansöka om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen.

Avstämning och fastställande av slutlig intäktsram

Det är fel av Energimarknadsinspektionen att vid fastställande av den slutliga intäktsramen tillämpa schablonmetoden med övergångsmetoden och en kalkylränta om 5,2 procent. Såväl förvaltningsrätten som kammarrätten har slagit fast att övergångsmetoden står i strid med ellagen och därför inte kan godtas som en metod för att beräkna och bedöma elnätsföretagens intäktsramar. Vidare har förvaltningsdomstolarna slagit fast att den av Energimarknadsinspektionen beslutade kalkylräntan om 5,2 procent var för låg och att den istället skulle uppgå till 6,5 procent.

Bolaget har inte ansökt om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen. Orsaken till detta är att bolaget på goda grunder utgått från att ansökan om följdändring skulle prövas. Vid tidpunkten då myndigheten avvisade ansökan om följdändring hade tiden för att begära omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen sedan länge löpt ut. Förhållandet att bolaget inte ansökt om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen medför dock inte att Energimarknadsinspektionen haft rätt att vid fastställande av slutlig intäktsram tillämpa den lagstridiga övergångsmetoden och den för låga kalkylräntan. Energimarknadsinspektionen har naturligtvis vid fastställande av slutlig intäktsram att beakta de lagakraftvunna domarna. Myndigheten kan aldrig tillämpa en metod som av domstol förklarats stå i strid med lag.

Genom att Energimarknadsinspektionen för vissa elnätsföretag fastställer den slutliga intäktsramen utan tillämpning av övergångsmetoden och med en kalkylränta om 6,5 procent samtidigt som myndigheten för andra elnätsföretag tillämpar övergångsmetoden och en kalkylränta på 5,2 procent innebär det att företagen behandlas olika, vilket står i strid med lag.

Utgångspunkten för alla myndighetsbeslut är att de ska vara materiellt korrekta, oberoende av om det är fråga om det initiala beslutet eller om det rör ett beslut om omprövning av tidigare fattat beslut.

Energimarknadsinspektionen

Följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen

Mjölby Kraftnäts ansökan om följdändring har inte inkommit till Energimarknadsinspektionen inom den i ellagen föreskrivna tiden och ansökan har därför avvisats. Bolaget har dragit orimliga slutsatser av den allmänna information som skickats till samtliga elnätsföretag under den kommunisering som pågått i ärendet. Någon ansökan om följdändring har inte registrerats hos Energimarknadsinspektionen och bolaget har inte på annat

sätt visat att ansökan kommit in. Energimarknadsinspektionen är bunden av den tidsram som framgår av ellagen och kan inte beakta för sent inkomna ansökningar.

Avstämning och fastställande av slutlig intäktsram

Mjölby Kraftnät synes anse att, oavsett om elnätsföretagen har överklagat sitt ursprungliga beslut om intäktsram, ansökt om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen eller omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen, ska ha rätt till en ny intäktsram efter tillsynsperioden, fastställd utifrån en dom avseende ett annat elnätsföretags intäktsram. Detta är fel.

Energimarknadsinspektionen har beräknat intäktsramen med schablonmetoden utan övergångsmetoden och en kalkylränta om 6,5 procent för de bolag som antingen har överklagat det ursprungliga beslutet eller ansökt om följdändring i dessa delar. Därmed har dessa elnätsföretag behandlats lika. De elnätsföretag som varken har överklagat eller ansökt om följdändring har fått ett beslut efter tillsynsperioden i enlighet med det ursprungliga beslutet. Beräkningen har då skett med schablonmetoden inklusive övergångsmetoden och en kalkylränta om 5,2 procent. Även dessa elnätsföretag har därmed behandlats lika. Mjölby Kraftnäts invändning om att myndigheten inte beaktar likabehandlingsprincipen stämmer därmed inte.

Den omprövning som Energimarknadsinspektionen gör efter en ansökan om omprövning efter tillsynsperioden är inte ett helt nytt beslut i den mening som Mjölby Kraftnät gör gällande. Beslutet är endast en konsekvens av att regleringen är en förhandsreglering och hade aldrig varit aktuell om det inte vore för att den fastställda intäktsramen i vissa delar innehåller prognoser. Bolaget, som i det här fallet inte har ansökt om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen och där myndigheten inte heller på eget initiativ omprövar intäktsramen efter tillsynsperioden, kommer att ha en intäktsram som är fastställd

utifrån bolagets prognoser. Detta är helt i sin ordning då lagstiftningen utgår från att elnätsföretagen bevakar sina rättigheter och vid behov utnyttjar ellagens möjligheter till överklagande, följdändring och omprövning.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 5 kap. 6 § ellagen finns en grundläggande bestämmelse om beräkning av intäktsram. Bestämmelsen anger att intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva verksamheten under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas).

Ytterligare bestämmelser om beräkning av intäktsram finns i 5 kap. 7–9 §§ ellagen. Bl.a. framgår av 7 § att hänsyn ska tas till kvaliteten i sättet att bedriva nätverksamheten och bedömningen av kvalitet ska kunna medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning. Närmare bestämmelser om bedömning av kvaliteten finns i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram.

I 5 kap. 10–16 §§ ellagen finns bestämmelser om omprövning av intäktsramen. Ett elnätsföretag får enligt 5 kap. 12 § ellagen inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Energimarknadsinspektionen om att intäktsramen för perioden ska ökas. Enligt 5 kap. 13 § ellagen ska Energimarknadsinspektionen ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut, om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa. Vid dessa omprövningar ska Energimarknadsinspektionen enligt 5 kap. 14 §

ellagen kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande.

Det finns också en möjlighet för nätkoncessionshavaren att under eller efter tillsynsperioden få intäktsramen omprövad med anledning av ett lagakraftvunnet domstolsavgörande, s.k. följdändring. Av 5 kap. 15 § ellagen följer att om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska Energimarknadsinspektionen efter ansökan av den senare nätkoncessionshavaren, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne. En ansökan om omprövning ska ha kommit in till Energimarknadsinspektionen inom tre månader efter det att domstolens avgörande vunnit laga kraft.

Utlåtande den 15 december 2016 av Ulrik von Essen (i utvalda delar)

Energimarknadsinspektionen har i beslutet om fastställande av slutlig intäktsram angivit att myndigheten inte gör en omprövning enligt 5 kap. 13 § ellagen. Skälet är att den ursprungligen fastställda intäktsramen är lägre än den intäktsram beräknad efter faktiskt utfall. Det finns inga hinder mot att myndigheten utnyttjar den möjlighet ellagen ger, att avstå från en prövning enligt 5 kap. 13 § ellagen, men myndighetens bedömning ska under alla förhållanden göras utifrån de metoder och uppgifter som domstol funnit förenliga med ellagen.

Energimarknadsinspektionen har alltså avstått från att göra en omprövning enligt 5 kap. 13 § ellagen. Däremot har myndigheten fattat beslut om att fastställa slutlig intäktsram och därvid ändrat intäktsramen utifrån bolagets

sätt att bedriva verksamheten samt justerat intäktsramen för vart och ett av de olika åren med olika index. Det finns inga hinder mot att efter tillsynsperioden justerar intäktsramen med olika index. Det är en mer teknisk fråga och inte en omprövning i egentlig mening. När det däremot gäller den förnyade omprövningen utifrån kvalitet m.m. uppkommer frågan med vilket stöd denna prövning görs.

Det Energimarknadsinspektionen gör i beslutet om slutlig intäktsram är att pröva om den initialt fastställda intäktsramen ska ändras med hänsyn till uppgifter som bolaget lämnat angående kvalitet m.m. Detta kan inte ses på annat än att det är just en omprövning. Att myndigheten i beslutet använder termer som "ändrar", "avstämning" och "fastställer" ändrar inte det förhållande att det är fråga om att ompröva tidigare beslut. Denna omprövning sker utanför tillämpningsområdet för 5 kap. 13 § ellagen och grundar sig i stället på att myndigheten i det ursprungliga beslutet förbehållit sig rätten att ompröva utifrån i beslutet angivna faktorer. Dessa förbehåll är förenliga med lagstiftningens syften.

En omprövning av intäktsramen ska, oavsett hur denna prövning rubriceras, göras utifrån den metod och de uppgifter som slutligt bestämts av domstol. Vad som ska gälla vid ett "fastställande" av den slutliga intäktsramen regleras inte i ellagen. 5 kap. 14 § ellagen gäller uttryckligen endast vid omprövningar enligt 5 kap. 12 och 13 §§ ellagen. Energimarknadsinspektionen tillämpar emellertid 5 kap. 14 § ellagen analogt, vilket i och för sig förefaller rimligt. Innebörden av 5 kap. 14 § ellagen måste vara att Energimarknadsinspektionen ska utgå från de uppgifter och metoder som slutligen bestämts av domstol. Syftet med bestämmelserna är att myndigheten under en pågående tillsynsperiod inte ska kunna ta fram nya metoder och sedan vid omprövningen applicera dessa på beslut som meddelats utifrån en helt annan metod. Avsikten kan inte vara att elnätsföretagen vid en och samma typ av prövning ska behandlas olika beroende på om de överklagat fast-

ställelsebeslutet alternativt begärt följdändring eller inte. Därmed åsidosätts likabehandlingsprincipen, vilket inte kan ha varit lagstiftarens syfte. Än mindre är tanken att en myndighet ska fortsätta tillämpa metoder och uppgifter som domstol bedömt oförenliga med ellagen. Konsekvensen blir då att det faktiska utfallet stäms av mot en felaktigt beräknad prognos. Myndigheten kommer alltså att fatta beslut som i objektiv mening är materiellt felaktiga.

Förvaltningsrättens bedömning

Följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen

En ansökan om följdändring ska ha kommit in till Energimarknadsinspektionen senast tre månader efter det att domstolens avgörande vunnit laga kraft. Sista dag att ansöka om följdändring med anledning av ovan angivna domar från Kammarrätten i Jönköping var den 23 juni 2015.

Av utredningen framgår att Energimarknadsinspektionen den 28 maj 2015 har tagit emot ett rekommenderat brev från Mjölby Kraftnät och att myndigheten samma dag registrerat en handling i ett ärende gällande anslutningsavgift. Någon ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen har dock inte registrerats hos myndigheten. Förvaltningsrätten finner, i avsaknad av skriftlig dokumentation, att det muntliga beskedet från en handläggare på Energimarknadsinspektionen i december 2015 inte kan anses utgöra en rättidsprövning.

Insändandet av en handling sker på avsändarens risk och det är avsändaren som har bevisbördan för att en handling kommit in till myndigheten i rätt tid. Det saknas möjlighet att göra undantag från bestämmelsen om sista dag för att ansöka om följdändring. I målet finns ingen dokumentation som visar att Mjölby Kraftnät i maj 2015 kommit in till Energimarknadsinspektionen

med en ansökan om följdändring. I avsaknad av sådan dokumentation anser förvaltningsrätten att Energimarknadsinspektionen haft fog för att avvisa bolagets ansökan om följdändring. Det Mjölby Kraftnät har anfört om Energimarknadsinspektionens agerande kan inte medföra någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Avstämning och fastställande av slutlig intäktsram

Efter tillsynsperiodens ska Energimarknadsinspektionen göra en avstämning mellan de antaganden och förutsättningar som legat till grund för den fastställda intäktsramen och det faktiska utfallet. Om den kan antas att den fastställda intäktsramen är för hög och avvikelsen inte är ringa kan myndigheten enligt 5 kap. 13 § ellagen ompröva och därvid sänka intäktsramen.

Av det överklagade beslutet framgår att Energimarknadsinspektionen inte har omprövat intäktsramen enligt 5 kap. 13 § ellagen. Mjölby Kraftnät har inte heller ansökt om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen. Den slutliga intäktsramen har därför fastställts utifrån de uppgifter som låg till grund för den senast fastställda intäktsramen, dock med justering för kvaliteten i bolagets sätt att bedriva verksamheten. Förvaltningsrätten anser, till skillnad från vad som anges i det återopade utlåtandet, inte att Energimarknadsinspektionen efter tillsynsperioden kan ompröva intäktsramen utifrån ett i fastställelsebeslut uppställt förbehåll gällande omprövning med hänsyn till kvalitet i bolagets sätt att bedriva nätverksamheten. Kvaliteten i nätverksamheten är en sådan faktor som enligt 5 kap. 14 § ellagen ska beaktas vid en eventuell omprövning enligt 5 kap. 12 eller 13 §. Någon annan möjlighet att ändra intäktsramen med hänsyn till kvaliteten än vid omprövning enligt dessa paragrafer finns inte i ellagen. Att myndigheten skulle kunna ställa upp omprövningsförbehåll i beslutet om fastställande av intäktsram och på så sätt utvidga möjligheterna till omprövning är inte förenligt med ellagen och kan inte heller ha varit lagstiftarens syfte.

Förvaltningsrätten har i en dom denna dag gällande ett annat elnätsföretag (mål nr 4823-16) funnit att Energimarknadsinspektionen vid avstämningen och eventuell omprövning efter tillsynsperioden ska använda de metoder och uppgifter som slutligen bestämts av domstol, dvs. schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetoden och en kalkylränta om 6,5 procent. Detta ställningstagande gäller givetvis även avstämning och eventuell omprövning avseende Mjölby Kraftnäts intäktsram. En förutsättning för att intäktsramen ska kunna höjas efter tillsynsperiodens slut är dock att elnätsföretaget ansökt om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen (jfr prop. 2008/09:141 s. 41). Eftersom Mjölby Kraftnät inte ansökt om sådan omprövning kan bolagets slutliga intäktsram för tillsynsperioden således inte ökas i förhållande till den i förväg fastställda intäktsramen.

Energimarknadsinspektionen har i beslutet om fastställande av slutlig intäktsram för vart och ett av åren i tillsynsperioden gjort en kvalitetsjustering. För åren 2012 och 2014 har kvalitetsjusteringen inneburit en minskning av intäktsramen och för åren 2013 och 2015 en ökning. Som framgått ovan anser förvaltningsrätten att en justering av intäktsramen med hänsyn till kvaliteten i verksamheten inte kan ske utöver omprövningsmöjligheterna i 5 kap. 12 och 13 §§ ellagen. I målet är ostridigt att någon omprövning enligt dessa paragrafer inte ägt rum. Energimarknadsinspektionen har därmed inte haft fog för att justera den slutliga intäktsramen med hänsyn till kvaliteten i verksamheten på sätt som skett i det överklagade beslutet. Eftersom de genomförda justeringarna sammantaget medför en ökning av den slutliga intäktsramen finns emellertid inte skäl att på denna grund upphäva beslutet. Sammantaget innebär detta att den slutliga intäktsram som fastställts i det överklagade beslutet inte ska ändras.

Slutsats

Mot bakgrund av ovanstående ska Mjölby Kraftnäts överklagande avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (DV 3109/1D).

Tomas Fredén

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Karin Johansson, Charlotte Ekström Lindén och Lindhia Petersson deltagit. Föredragande jurist har varit Marie Wickström.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LINKÖPING	FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LINKÖPING Enhet 1
Mjölby Kraftnät AB Box 510 595 29 MJÖLBY	2016-11-23 INKOM: 2016-11-23 MÅLN: 783-16 AKTBIL: 3
Mål nr E1	Aktbil 3

Fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) ändrar den tidigare beslutade intäktsramen och fastställer intäktsramen för Mjölby Kraftnät AB, 556127-9265, avseende redovisningsenheten REL00127 för perioden 2012-2015 till

70 641 tkr för år 2012,

70 495 tkr för år 2013,

72 351 tkr för år 2014 och

72 047 tkr för år 2015 i respektive års prisnivå, enligt bilaga 1.

Ei avvisar Mjölby Kraftnät AB:s ansökan om omprövning av intäktsramen enligt 5 kap. 15 § ellagen (1997:857).

1 Beskrivning av ärendet

1.1 Bakgrund

Mjölby Kraftnät AB (företaget) ansökte inför tillsynsperioden 2012-2015 om att intäktsramen skulle fastställas till 447 555 tkr för redovisningsenheten REL00127. Ei fastställde intäktsramen till 278 803 tkr i 2010 års prisnivå, dnr 2011-101479. Företaget överklagade inte beslutet som därmed har vunnit laga kraft.

Ei har omprövat beslutet under tillsynsperioden som ett resultat av att Ei bedrivit tillsyn. Vid omprövningen har Ei ändrat det tidigare beslutet och istället fastställt företagens intäktsram till 275 878 tkr, dnr 2013-102306.

1.2 Ansökan om omprövning

Den 7 december 2015 har företaget informerat Ei om att de redan under våren 2015 hade skickat in en ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. Företaget bifogade en

ansökan om omprövning daterad den 28 maj 2015 tillsammans med ett protokoll från ett extra styrelsemöte den 27 maj 2015. Företaget har lämnat in ett kvitto från PostNord Sverige AB där det framgår att företaget har skickat iväg ett rekommenderat brev den 27 maj 2015. Företaget har även lämnat in en kvittenslista från PostNord Sverige AB där det framgår att Ei har tagit emot en försändelse från företaget den 28 maj 2015.

Den 30 mars 2016 har företaget skickat in ett intyg, daterat den 24 mars 2016, där företaget intygar att de handlingar som Ei tog emot den 28 maj 2015 avsåg en ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. Företaget intygar även att någon annan handling inte har skickats till Ei vid denna tidpunkt.

Ei har utrett ärendet och följande omständigheter har kommit fram. Ei har inte registrerat någon ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen den 28 maj 2015. Myndigheten har tagit emot ett rekommenderat brev från företaget den 28 maj 2015. Ei har registrerat ett överklagande från företaget den 28 maj 2015 i ett ärende om prövning av villkor för elanslutning av ett vindkraftverk på västra slätten i Östergötland, dnr 2009-101533. Ei har gått igenom alla handlingar som kom in till myndigheten den 28 maj, den 29 maj och den 1 juni 2015 utan att hitta någon ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen från företaget under dessa dagar.

Mjölby Kraftnät AB har fått möjlighet att lämna synpunkter på dessa omständigheter. Företagets uppfattning är att det har sänt in ansökan om omprövning till Ei i direkt anslutning till ett styrelsemöte som hölls den 27 maj 2015.

Företaget har inte ansökt om en höjning av intäktsramen enligt 5 kap. 12 § ellagen.

1.3 Redovisning av uppgifter

Företaget har lämnat in uppgifter om vilka faktiska investeringar och utrangeringar som har skett samt vilka löpande opåverkbara kostnader som företaget har haft under tillsynsperioden. Uppgifterna har lämnats enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

Företaget har även lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under perioden 2012–2015 och beräkna en kvalitetsjustering utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Intäktsramen är de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 kap. 5 a § och 5 kap. 4 §).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten är kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (5 kap. 6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ei ska bara beakta de avbrott som inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Ei:s bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Ei om att intäktsramen för perioden ska ökas. Ei ska handlägga ansökan skyndsamt (5 kap. 12 §).

Ei ska ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa. Om det inte finns särskilda hinder, ska Ei meddela sitt beslut senast tio månader efter tillsynsperiodens slut (5 kap. 13 §).

Vid omprövning enligt 12 eller 13 §§ ska Ei kontrollera om de antaganden som har legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande (5 kap. 14 §).

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska Ei, om den senare nätkoncessionshavaren begär det, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne. En ansökan om omprövning ska ha kommit in till Ei inom tre månader efter det att domstolens avgörande har vunnit laga kraft (5 kap. 15 §).

2.2 Intäktsramsförordningen

I förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag (intäktsramsförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (5 §) och värdering av anläggningstillgångar (6–8 §§). Vidare finns bestämmelser om hur kapitalbasen ska beräknas vid förändring i prisläget (9 §) och vilka uppgifter nätkoncessionshavaren löpande ska dokumentera om de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen (15 §).

2.3 Rapporteringsföreskriften

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften) finns kompletterande bestämmelser. Nätkoncessionshavaren ska senast den 31 mars året efter tillsynsperiodens slut redovisa det faktiska utfallet per kalenderår under tillsynsperioden avseende de uppgifter som har redovisats enligt 5 kap. samt de samlade intäkterna i nätverksamheten (7 kap. 1 §). Vidare anges hur redovisning av tillgångar i kapitalbasen, kostnader i nätverksamheten och intäkter i verksamheten ska ske (7 kap. 2-5 §§).

2.4 Kvalitetsregleringsföreskriften

Vid fastställande av den slutliga intäktsramen ska Ei tillämpa Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (kvalitetsregleringsföreskriften).

I föreskriften anges bland annat att kvaliteten i en redovisningsenhets sätt att bedriva nätverksamhet beräknas som en kvalitetskostnad. Kvalitetskostnaden beräknas utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter och motsvaras av de samlade avbrottskostnaderna under tillsynsperioden enligt 5 kap. 1 eller 5 §§ (3 kap. 1 §). I föreskriften anges även hur avbrottskostnaden ska beräknas vid bedömningen efter tillsynsperioden (5 kap. 1-11 §§).

2.5 Förvaltningslag (1986:223)

Enligt förvaltningslagen anses en handling komma in till en myndighet den dag då handlingen, eller en avi om betald postförsändelse som innehåller handlingen, anländer till myndigheten eller kommer en behörig tjänsteman tillhanda. Underrättas en myndighet särskilt om att ett telegram till myndigheten finns hos ett företag som driver televerksamhet, anses telegrammet komma in redan när underrättelsen når en behörig tjänsteman.

Kan det antas att handlingen eller en avi om denna en viss dag har lämnats i myndighetens lokal eller avskilts för myndigheten på en postanstalt, anses den ha kommit in den dagen, om den kommer en behörig tjänsteman till handa närmast följande arbetsdag.

Ett telegram eller annat meddelande som inte är underskrivet ska bekräftas av avsändaren genom en egenhändigt undertecknad handling, om myndigheten begär det (10 §).

3 Ei:s motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Ei har beräknat en slutlig intäktsram till 70 641 tkr för år 2012, 70 495 tkr för år 2013, 72 351 tkr för år 2014 och 72 047 tkr för år 2015, se tabell 1 nedan. Intäktsramen fastställs i respektive års prisnivå.

Tabell 1 Beräknad slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 (tkr)

Kostnader i intäktsramen	Beståndsdelar	Prisnivå	2012	2013	2014	2015	
Kapitalkostnader	1/3 av kapitalkostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	17 230	17 701	18 033	18 513	
	2/3 av kapitalkostnader 2006-2009	2012, 2013, 2014 och 2015	10 161	9 015	8 972	9 525	
	Summa kapitalkostnader för åren 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	27 391	26 716	27 005	28 038	
Löpande kostnader	Påverkbara kostnader	Beståndsdelar	2012	2013	2014	2015	
		1/3 av påverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	8 653	8 647	8 721	8 792
		2/3 av påverkbara kostnader 2006-2009	2006, 2007, 2008 och 2009	13 545	15 627	17 344	16 338
		Uppräkningsfaktorer, faktorisationsindex för elnätsföretag avseende påverkbara kostnader (från 2006 till 2012, från 2007 till 2013, från 2008 till 2014 och från 2009 till 2015)		1,2045	1,1630	1,1474	1,1927
		2/3 av påverkbara kostnader 2006-2009	2012, 2013, 2014 och 2015	16 315	18 175	19 900	18 506
Summa påverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	24 968	26 823	28 621	27 298		
Opåverkbara kostnader	Opåverkbara kostnader	Beståndsdelar	2012	2013	2014	2015	
		1/3 av opåverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	6 945	6 659	6 816	6 489
		2/3 av opåverkbara kostnader 2006-2009	2006, 2007, 2008 och 2009	9 405	10 335	10 297	11 667
		Uppräkningsfaktorer, faktorisationsindex för elnätsföretag avseende opåverkbara kostnader (från 2006 till 2012, från 2007 till 2013, från 2008 till 2014 och från 2009 till 2015)		1,2179	0,9778	1,0114	0,8300
		2/3 av opåverkbara kostnader 2006-2009	2012, 2013, 2014 och 2015	11 454	10 106	10 414	9 683
Summa opåverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	18 400	16 765	17 229	16 172		
Prisnivå		2012	2013	2014	2015		
Beräknad intäktsram före kvalitetsjustering		2012, 2013, 2014 och 2015	70 759	70 303	72 855	71 508	
Kvalitetsjustering för åren	Förklaring		2012	2013	2014	2015	
		Begränsning	Max/min 3 % av årlig beräknad intäktsram, absolutvärde	2 123	2 109	2 186	2 145
		Kvalitetsjustering	Utan begränsning, i respektive års prisnivå	-118	192	-504	539
Kvalitetsjustering	Hänsyn tagen till eventuell begränsning		-118	192	-504	539	
Prisnivå		2012	2013	2014	2015		
Beräknad slutlig intäktsram efter kvalitetsjustering	2012, 2013, 2014 och 2015	70 641	70 495	72 351	72 047		

3.2 Utgångspunkter för fastställande av slutlig intäktsram

Inledningsvis tar Ei ställning till företagets ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. Därefter fastställer Ei företagets intäktsram utifrån följande utgångspunkter.

Företaget har inte ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen. Den aktuella prövningen omfattar därför endast frågorna om intäktsramen ska sänkas enligt 5 kap. 13 § ellagen och kvaliteten i företagets sätt att bedriva nätverksamhet enligt 5 kap. 7 § ellagen. I samband med att den slutliga intäktsramen fastställs sker också en indexering. Hur intäktsramen fastställs beskrivs närmare nedan.

3.3 Omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen

En ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen ska ha kommit in till Ei senast inom tre månader efter att domstolens avgörande har vunnit laga kraft. Högsta förvaltningsdomstolens beslut meddelades den 23 mars 2015 och kammarrättens dom vann laga kraft samma dag. Detta innebär att ansökan om omprövning måste ha kommit in till Ei senast den 23 juni 2015 för att Ei ska kunna ompröva beslutet.

Företaget har lämnat in en ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen den 7 december 2015. Företaget gör gällande att det redan hade skickat in en ansökan om omprövning och att denna kom in till Ei den 28 maj 2015. Till stöd för detta har företaget bifogat ett protokoll från ett styrelsemöte den 27 maj 2015 och en ansökan om omprövning daterad den 28 maj 2015.

Av 10 § förvaltningslagen framgår att en handling anses komma in till en myndighet den dag då handlingen anländer till myndigheten. Detta bygger på principen att det är avsändaren som bär risken för att överföringen av ett meddelande försenas eller inte fungerar (se sid 128 förvaltningslagen med kommentarer, tredje upplagan, Hellner/Malmqvist).

I aktuellt ärende har företaget lämnat in ett kvitto och en kvittenslista på en rekommenderad försändelse som skickades till Ei den 27 maj 2015 och togs emot av Ei den 28 maj 2015. Det stämmer att Ei har tagit emot en rekommenderad försändelse den 28 maj 2015. Ei har dock registrerat en överklagan i ett annat ärende från företaget denna dag. Någon begäran om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen har inte registrerats. Detta talar för att det är överklagandet och inte ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen som företaget skickade i den rekommenderade försändelsen den aktuella dagen. Ei anser att företaget inte har bevisat att det är ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen som skickades den 27 maj och kom in till Ei den 28 maj 2015.

Företagets begäran om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen har därmed kommit in för sent och ska avvisas.

3.4 Hantering av prisnivåer

Det ursprungliga beslutet och det senast fastställda beslutet om intäktsram fastställdes med ett belopp för hela tillsynsperioden om fyra år. Beslutet fastställdes i 2010 års prisnivå. Av beslutet framgår det att intäktsramen efter tillsynsperioden ska justeras för vart och ett av åren med olika index.

I detta beslut fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalbasen används faktorprisindex (FPI) för byggnader i enlighet med vad som anges i intäktsramsförordningen och vid indexering av påverkbara kostnader används FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader i enlighet med vad som framgår av det ursprungliga beslutet. Vid indexering av de opåverkbara kostnaderna används FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader, se bilagorna 2 och 3. Ei:s närmare överväganden avseende prisnivåer framgår av bilaga 4.

3.5 Fastställande av slutlig intäktsram efter tillsynsperiodens slut

Företaget har lämnat in uppgifter för avstämning av intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015. Efter tillsynsperiodens slut ska Ei ompröva en intäktsram om företaget har ansökt om att intäktsramen ska öka eller om Ei anser att intäktsramen ska minska (5 kap. 12–13 §§ ellagen). Ei ska minska intäktsramen om det finns skäl att anta att den senast

fastställda intäktsramen – som utgår ifrån prognoser för investeringar, utrangeringar och opåverkbara kostnader – är högre än den intäktsram som är beräknad med faktiskt utfall och skillnaden är mer än ringa. Vid dessa omprövningar ska faktiskt utfall användas enligt 5 kap. 14 § ellagen.

Företaget har inte ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen. För att kunna bedöma om en omprövning ska ske enligt 5 kap. 13 § ellagen har Ei jämfört de uppgifter som låg till grund för den senast fastställda intäktsramen med de inlämnade uppgifterna om faktiskt utfall. Jämförelsen visar att den senast fastställda intäktsramen blir lägre än den intäktsram som är beräknad med faktiskt utfall. Ei kommer därför inte att ompröva intäktsramen enligt 5 kap. 13 § ellagen. Till följd av detta fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 utifrån de uppgifter som låg till grund för den senast fastställda intäktsramen.

Företaget har inte överklagat det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram. Företaget har inte heller begärt omprövning av beslutet enligt 5 kap. 12 § och Ei har avvisat företagets ansökan enligt 5 kap. 15 §§ ellagen. De metoder och uppgifter som Ei använder är därför de som framgår av det ursprungliga beslutet av intäktsram.

Utifrån dessa förutsättningar fastställer Ei den slutliga intäktsramen enligt följande.

3.5.1 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledningar och nätstationer (kapitalbas). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt. Kapitalkostnaden ska efter Ei:s bedömning av kvaliteten i nätverksamheten justeras med en kvalitetskostnad genom ett tillägg eller avdrag.

3.5.1.1 Kapitalbas

Kapitalkostnaderna fastställs utifrån företagets kapitalbas den 31 december 2010 samt företagets prognoser om investeringar och utrangeringar enligt det ursprungliga och det senast fastställda beslutet om fastställande av intäktsram, beräkningen framgår av bilaga 1.

3.5.1.2 Kalkylränta

Kalkylräntan har inte förändrats. Vid fastställandet ska därför en kalkylränta om 5,2 procent användas.

3.5.1.3 Kvaliteten i nätverksamheten

Att kvaliteten i nätverksamheten ska beaktas följer av 5 kap. 7 § ellagen. I det ursprungliga beslutet om intäktsram för perioden 2012–2015 har en beräknad normnivå på kvaliteten fastställts för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften. Av beslutet följer att efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramen justeras.

Företaget har lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten för perioden 2012–2015. Intäktsramen ska därför justeras med en kvalitetskostnad utifrån den faktiska kvaliteten. Kvalitetskostnaden för hela perioden är summan av de årliga avbrottskostnaderna och ska enligt föreskriften utgöra ett tillägg eller avdrag på kapitalkostnaden.

Ei har utifrån de uppgifter som företaget har rapporterat fastställt den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under tillsynsperioden. Ei har beräknat en avbrottskostnad för respektive år för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften genom att jämföra den faktiska kvaliteten med den normnivå som beräknats i tidigare beslut. Kvalitetsjusteringen för respektive år framgår av tabell 1 och beräkningen framgår av bilaga 5.

3.5.1.4 Beräkning av kapitalkostnader

Metoden för beräkning av kapitalkostnader har inte förändrats, se avsnitt 3.4. Detta innebär att kapitalkostnader ska beräknas med real annuitet enligt schablonmetoden med övergångsmetod. Kapitalkostnaderna framgår av bilaga 1.

3.5.2 Bedömning av påverkbara kostnader

Metoden för beräkning av påverkbara kostnader har inte förändrats. De påverkbara kostnaderna fastställs utifrån en historisk referensperiod för åren 2006–2009. Kostnaderna ska indexeras med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader, se avsnitt 3.4. Ett avdrag för effektiviseringskrav om 1 procent ska göras i enlighet med det ursprungliga beslutet.

Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna efter indexering och effektiviseringskrav. Summan av de påverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även bilaga 1.

3.5.3 Bedömning av opåverkbara kostnader

Metoden för beräkning av opåverkbara kostnader har inte förändrats. Ei fastställer de opåverkbara kostnaderna enligt bilaga 1. Kostnaderna indexeras till respektive års prisnivå med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader, se avsnitt 3.4 och bilaga 4. Summan av de opåverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även bilaga 1.

4 Upplysning om omprövning till följd av avvikelser från intäktsramen

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från den slutligen fastställda intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden (5 kap. 20 § ellagen). Ei ska således bedöma om de samlade intäkterna i företagens nätverksamhet för tillsynsperioden har avvikit från

ramen. Denna bedömning kan resultera i en ändring av intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 och behandlas inte närmare här.

Hur man överklagar

Se bilaga 6, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även juristen Mona Karlsson, analytikern Marie-Louise Eriksson och analytikern Anna Öhlund, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Anna Öhlund

Bilagor till beslutet

- 1 Beräknad intäktsram avseende tillsynsperioden 2012–2015
- 2 Faktorprisindex för byggnader
- 3 Faktorprisindex för elnätsföretag – lokalnät
- 4 Hantering av prisnivåer för tillsynsperioden 2012–2015
- 5 Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten för tillsynsperioden 2012–2015
- 6 Så här gör du för att överklaga beslutet

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.